

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200931
Dátum vydania rozhodnutia: 12.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200931.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v právnej veci žalobcu: K. T., nar. XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu: B. K. T., A. Q., Z. G. O., L., Sýrska arabská republika, štátny občan Sýrskej arabskej republiky, právne zastúpený: JUDr. Michal Krnác, LL.M, advokát so sídlom Vojtecha Tvrdeho 793/21, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Sládkovičova 25, 974 05 Banská Bystrica, o všeobecnej správnej žalobe, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 31S/87/2016-89 zo dňa 18. januára 2017 v časti výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobcovi právo na úplnú náhradu trov kasačného konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB2-59-004/2016-SK zo dňa 17.06.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) potvrdil rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Žilina (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. PPZ-HCP-BB7-217-009/2016-PP zo dňa 06.04.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a odvolanie žalobcu v plnom rozsahu zamietol.

2. Žalobca dňa 16.12.2015 požiadal o udelenie prechodného pobytu na území Slovenskej republiky na účel podnikania podľa § 22 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“). K podanej žiadosti doložil okrem iného aj doklad potvrdzujúci bezúhonnosť podľa § 32 ods. 2 písm. b) v spojení s § 121 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z., ktorým bol výpis z registra trestov Sýrskej arabskej republiky (ďalej len „Sýria“), vydaný na jeho meno podľa prekladu dňa 26.11.2015, pod poradovým číslom 585132/Z. Výpis z registra trestov Sýrie bol opatrený doložkou vyššieho overenia a úradne preložený z jazyka arabského do jazyka slovenského dňa 14.12.2015. Preverovaním predloženého výpisu z registra trestov Sýrie prvostupňový správny orgán zistil, že uvedený doklad vykazuje znaky

pozmeňovania, čím vzniklo dôvodné podozrenie, že žalobca naplnil dôvody na zamietnutie žiadosti, podľa § 33 ods. 6 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z. Odborno-technickým skúmaním bolo zistené, že sa jedná o pozmenený výpis z registra trestov Sýrie. Z odborného posudku vydaného pod Č. PPZ-HCP-BB7-242-008/2016- PP bolo zrejmé, že v predmetnom výpise je perom modrej farby prepísaná arabská číslica, tak že došlo k prepísaniu dátumu udelenia výpisu z registra trestov z 26.11 2001 na dátum 26.11.2015. Rozpor vznikol aj v preklade výpisu, kde je v položke dátum udelenia uvedený dátum podľa pozmeneného originálu výpisu z registra trestov Sýrie. Na základe vyššie uvedeného prvostupňový správny orgán zamietol žiadosť žalobcu o udelenie prechodného pobytu na území Slovenskej republiky na účel podnikanie, v súlade s ustanovením § 33 ods. 6 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.

3. Žalobca v podanom odvolaní okrem iného poukázal na vysvetlenie Ministerstva vnútra Sýrskej arabskej republiky, Vnútorne bezpečnostné sily, Riaditeľstvo kriminálnej bezpečnosti, ktorý je orgánom príslušným na vydávanie výpisov z registra trestov, v ktorom je uvedené, že dátum vydania výpisu z registra trestov, ktorý je uvedený v kolónke "Poznámky" na ľavej strane je správny dátum, v ktorom bol tento výpis vydaný, pričom dátum vydania uvedený v hornej časti je v súlade s dátumom uvedeným v kolónke "Poznámky" a môže sa ručne opraviť, nakoľko ide o starú tlačovú chybu. To sa nepovažuje za falšovanie. Predmetné vysvetlenie bolo opatrené pečiatkou zastupiteľského úradu Slovenskej republiky., t.j. konzulárnou superlegalizáciou, nakoľko ide o verejnú listinu, ktorá je použiteľná pre právne úkony na území Slovenskej republiky. Ďalej v doplnení odvolania žalobca najmä uviedol, že sa opätovne obrátil na Ministerstvo vnútra Sýrskej arabskej republiky, Vnútorne bezpečnostné sily, Riaditeľstvo kriminálnej bezpečnosti, o zaujatie oficiálneho stanoviska k dátumu uvedenom na výpise z registra trestov. V stanovisku bolo uvedené, že dátum vydania výpisu z registra trestov, ktorý je uvedený v kolónke "Poznámky" na ľavej strane je správny dátum, v ktorom bol tento výpis vydaný, pričom dátum vydania uvedený v hornej časti je v súlade s dátumom uvedeným v kolónke "Poznámky" a môže sa ručne opraviť, nakoľko ide o starú tlačovú chybu. To sa nepovažuje za falšovanie. Predmetné vysvetlenie bolo vystavené príslušným štátnym úradníkom uvedeného Ministerstva, Generálmajorom Z. M. M. O., ktorý je vysokým vojenským hodnostárom.

4. Žalovaný ako odvolací orgán v preskúvanom rozhodnutí uviedol, že v ľavej časti výpisu z registra trestov Sýrie sa vôbec nenachádza kolónka "Poznámky" s dátumom vydania výpisu z registra trestov, tak ako u iných výpisoch z registra trestov Sýrie, v dolnej časti nie je uvedený ani dátum udelenia (resp. vydania) dokladu. Kolónka "Poznámky", kde by mal byť ďalší dátum vydania výpisu z registra trestov, sa na tomto doklade nenachádza. Kolónka "Poznámky", v origináli výpisu z registra trestov by sa mala nachádzať v pravej časti a dátum vydania výpisu z registra trestov by mal byť uvedený v ľavej časti. Tento dátum vydania v spodnej časti by mal byť totožný s dátumom, ktorý je uvedený v ľavej hornej časti, avšak žalovaný na základe týchto zistení vyjadril pochybnosť, že stanovisko k výpisu z registra trestov Sýrie č. 585132/Z, vydané Ministerstvom vnútra Sýrskej arabskej republiky nebolo podané správne, jeho vysvetlenie nekorešponduje so skutočnosťou, a to, že v origináli výpisu z registra trestov účastníka konania sa kolónka "Poznámky" vôbec nenachádza, preto nemohol uviesť vysvetlenie k dátumu uvedenom v ľavej dolnej časti v kolónke "Poznámky". Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný poukázal na to, že predmetný výpis z registra trestov Sýrie obsahuje iné náležitosti ako tie, ktoré sa uvádzajú v stanovisku Ministerstva vnútra Sýrskej arabskej republiky, Vnútorne bezpečnostné sily, Riaditeľstva kriminálnej bezpečnosti, preto považoval toto stanovisko za nedôveryhodné.

5. Žalovaný uviedol, že informácie o spôsoboch vydávania, resp. zmenách v postupoch vydávania dokladov si jednotlivé štáty vymieňajú oficiálne prostredníctvom diplomatických zastúpení a diplomatických nôt. Doložený všeobecne formulovaný list s bližšie neurčeným adresátom nemá spôsobilosť preukázať v individuálnom konaní pravosť alebo autentickosť výpisu z registra trestov. Tento list bol doložený k mnohým iným konaniam v súvislosti s dokladanými výpismi z registra trestov Sýrie občanmi Sýrie, avšak každý výpis je špecifický a chyby v nich nie sú totožné, preto nemôže jedno stanovisko vysvetľovať tú istú vec, prípadne chybu ku každému výpisu z registra trestov, bez uvedenia mena osoby, ktorej bol výpis vydaný ako aj bez uvedenia čísla výpisu z registra trestov.

6. Dňa 14.06.2016 obdržal žalovaný z príslušného vyššieho orgánu v štruktúre Ministerstva vnútra

Slovenskej republiky pod Č. PPZ-HCP-OHP2-2016/007628-002 odborný posudok k uvedeným výpisom z registra trestov, z ktorého vyplynulo, že s pôvodnými údajmi v dokumente bolo manipulované a teda sa jedná o pozmenený výpis z registra trestov.

7. Záverom žalovaný uviedol, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v súlade so zák. č. 404/2011 Z.z. a preto ho potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

8. Žalobca podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Žiline všeobecnú správnu žalobu podľa Prvej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“), v ktorom v zmysle § 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p. žalovanému najmä vytkol, že bolo potrebné vyžiadať stanovisko Ministerstva zahraničných vecí Sýrskej arabskej republiky k tlačivám, na ktorých sa vydávajú výpisy z registra trestov, akým spôsobom sa vydávajú, či sú v nich vykonávané zásahy rukou a tieto sú legálne.

9. Podaním zo dňa 25.11.2016, doručeným krajskému súdu dňa 25.11.2016, vzal žalobca podanú žalobu v celom rozsahu späť. Žiadal, aby konanie bolo zastavené s tým, že žalobca má nárok na náhradu trov konania podľa §167 a nasl. S.s.p., z dôvodu, že dňa 19.11.2016 mu bolo doručené oznámenie Oddelenia cudzineckej polície PZ Žilina, že žalobcovi bol schválený prechodný pobyt za účelom podnikania na území Slovenskej republiky od 14.10.2016 do 14.10.2018.

10. Následne krajský súd aplikujúc § 99 písm. a) v spojení s § 171 ods. 1 S.s.p. konanie zastavil z dôvodu, že žalobca vzal žalobu späť pred rozhodnutím správneho súdu vo veci a priznal žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. Predovšetkým konštatoval, že žalovaný procesne zaviniel zastavenie konania, nakoľko žalobca musel žalobu zobrať späť pre správanie žalovaného po začatí konania. Vychádzal z oznámenia žalovaného zo dňa 05.10.2016, číslo PPZ-HCP-BB7-1766-007/2016-PP, predloženého žalobcom, o udelení prechodného pobytu na účel podnikania s platnosťou od 14.10.2016 do 14.10.2018.

11. Proti rozsudku krajského súdu žalovaný (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- až po preskúmaní výpisu z registra trestov vyšli najavo nové skutočnosti a teda žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán v čase vydania oboch rozhodnutí vychádzali zo stavu veci, platného v čase vydania rozhodnutia;
- skutočnosť, že zo strany žalobcu došlo k predloženiu pozmeňovanej verejnej listiny a na základe tejto skutočnosti následne správny orgán zamietol žiadosť o udelenie prechodného pobytu, nie je možné posúdiť ako zavinenie žalovaného;
- žalovaný nemohol predpokladať, že všeobecne záväzné právne predpisy v Sýrii umožňujú akýmkoľvek spôsobom vykonávať zmeny vo výpisoch z registra trestov;
- bezodkladne po zistení, že výpis z registra trestov je podľa právnych predpisov Sýrie možné pozmeňovať a za akých podmienok, bola nariadená obnova konania a žalobcovi bolo udelené povolenie na prechodný pobyt;
- žalovaný postupoval výlučne v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov;
- krajský súd nesprávne vyhodnotil situáciu po právnej stránke, keď žalobcovi priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia z dôvodu procesného zavinenia žalovaného, nakoľko žalovaný žiadnym spôsobom späťvzatie žaloby nezaviniel;
- v konaní pod sp. zn. 31S/88/2015, ktoré prebiehalo pred Krajským súdom v Žiline v obdobnej veci, súd žiadnemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

13. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie v časti priznania trov konania žalobcovi zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná sťažovateľom včas, preskúmal napadnuté uznesenie v časti výroku o trovách konania a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. V predmetnej veci predmetom konania na kasačnom súde bol výrok uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 31S/87/2016-89 zo dňa 18. januára 2017 o náhrade trov konania, ktorým bolo žalobcovi voči sťažovateľovi priznané právo na náhradu trov konania.

Podľa ustanovenia § 171 ods. 1 S. s. p. ak niektorý z účastníkov procesne zavinil odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom.

16. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie zo strany krajského súdu. Tento sťažnostný dôvod vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodný.

17. Z obsahu spisu je zrejmé, že prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobcu o udelenie prechodného pobytu na území Slovenskej republiky za účelom podnikania z dôvodu, že podľa zistení žalobca k svojej žiadosti predložil pozmenený výpis z registra trestov Sýrie. Sťažovateľ, ktorý vo veci konal ako odvolací orgán, prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol. Vychádzal z odborného posudku vydaného pod č. PPZ-HCP-BB7-242-008/2016-PP (v prvostupňovom konaní) a pod č. PPZ-HCP-OHP2-2016/007628-002, v ktorom bol predložený výpis z registra trestov č. 585132/ Z, vyhodnotený ako pozmenený.

18. Za účelom preukázania pravosti výpisu bolo zo strany právneho zástupcu žalobcu predložené Stanovisko zastupiteľského úradu ČR v Damašku zo dňa 18.07.2016 č.j. 995/2016-DAMAS, podľa ktorého všetky sýrske výpisy z registra trestov, ktoré tento úrad v posledných rokoch obdržal, majú chybu v dátume, ktorý sa nachádza v hornej ľavej časti dokumentu, kde zvykne byť uvedený rok 2000 alebo 2001. Táto chyba je opravená perom, resp. je doplnený správny rok. Ďalej zo stanoviska vyplynulo, že konzulárny odbor sýrskeho ministerstva zahraničných vecí potvrdilo, že takto opravené listiny sú platné a podľa výkladu Zastupiteľského úradu ČR v Damašku je legálne, ak oprávnení sýrski úradníci pri vydávaní výpisov z registra trestov prepisujú dátum na predtlačенých formulároch. Zo strany zastupiteľského úradu takáto oprava nie je chápaná ako pokus o falšovanie či pozmeňovanie listiny a takéto výpisy sú akceptované českou cudzineckou políciou. V konaní o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu žalobca predložil vyjadrenie Ministerstva vnútra Sýrskej arabskej republiky, Vnútorne bezpečnostné sily, Riaditeľstvo kriminálnej bezpečnosti, v ktorom je uvedené, že dátum vydania výpisu z registra trestov, ktorý je uvedený v kolónke "Poznámky" na ľavej strane je správny dátum, v ktorom bol tento výpis vydaný, pričom dátum vydania uvedený v hornej časti je v súlade s dátumom uvedeným v kolónke "Poznámky" a môže sa ručne opraviť, nakoľko ide o starú tlačovú chybu. To sa nepovažuje za falšovanie.

19. Napokon žalobca v podanej správnej žalobe opakovane poukazoval na nečinnosť správnych orgánov, pokiaľ ide o preverenie legálnosti zásahov do výpisu z registra trestov prostredníctvom Veľvyslanectva Slovenskej republiky, Zastupiteľského úradu Bejrút alebo Veľvyslanectva Sýrskej arabskej republiky v Prahe, vo Viedni a pod.

20. Napriek týmto skutočnostiam (okrem Stanovisko zastupiteľského úradu ČR v Damašku zo dňa 18.07.2016, ktoré bolo vydané neskôr ako preskúmané rozhodnutie) sťažovateľ vychádzajúc z odborných posúdení, nakoľko stanoviská predložené žalobcom vyhodnotil ako nepostačujúce a neadresné, odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení. Až následne, po tom ako bola zo strany žalobcu podaná správna žaloba, sťažovateľ prijal informáciu z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 364.773/2016-KONZ zo dňa 26.10.2016, ktorej súčasťou bola aj príloha - Verbálna nota Veľvyslanectva Sýrskej arabskej republiky vo Viedni č. SY.BW/21/2016 zo dňa 19.10.2016 spolu so vzormi výpisov z registra trestov, z

ktorých vyplývalo, že pravosť rukou urobenej opravy na dokumentoch musí byť skontrolovaná a potvrdená Ministerstvom vnútra Sýrskej republiky. Z prílohy, ktorá bola sťažovateľom zaslaná krajskému súdu dňa 03.02.2017 (rozhodnutie o nariadení obnovy konania - č.l. 103-105) vyplynulo, že dňa 11.08.2016 sťažovateľ prijal Verbálnu nótu z Veľvyslanectva Sýrskej arabskej republiky vo Viedni č. SY.BW/7/2016 zo dňa 03.06.2016, podľa ktorej Veľvyslanectvo Sýrskej arabskej republiky potvrdilo pravosť predloženého výpisu z registra trestov a ručného zápisu dátumu na hornej ľavej strane tohto dokumentu. Na podklade tejto informácie sťažovateľ nariadil obnovu konania vo veci žalobcovej žiadosti o udelenie prechodného pobytu a následne bolo jeho žiadosti vyhovené.

21. Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Ustanovenie § 171 ods. 1 S.s.p. vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia sa však hodnotí iba podľa procesného výsledku. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložené rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Samotné konštatovanie zavinenia účastníka pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 171 S.s.p. však nepostačuje. Zavinenie ako príčina vzniku povinnosti účastníka uhradiť trovy konania, musí byť preto aj náležite odôvodnené. Procesné zavinenie spočíva vo vzťahu „výsledku chování žalovaného k požiadavkám žalobce“. Predpokladom pre vyslovenie povinnosti nahradiť trovy je jednak dôvodne podaný návrh, ale tiež chovanie žalovaného, pre ktoré sa stal návrh po jeho podaní bezdôvodným.

22. Kasačný súd má za to, že z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že zastavenie konania procesne zaviniť sťažovateľ, nakoľko zastavenie konania bolo odôvodnené neskorším správaním sťažovateľa (nariadenie obnovy konania), v dôsledku čoho dôvodne podaná správna žaloba a na jej podklade súdne konanie sa stalo bezdôvodným. Správne orgány sú povinné dostatočne zistiť skutkový stav, čo v danom prípade absentovalo, pretože sťažovateľ nespĺnil svoju povinnosť presne a úplne zistiť skutkový stav, tak, aby bez akýchkoľvek pochybností mohol ustáliť pozmenenie predloženého výpisu z registra trestov žalobcu, aj vzhľadom na predložené dokumenty zo strany žalobcu. Navyše, Verbálna nóta z Veľvyslanectva Sýrskej arabskej republiky vo Viedni č. SY.BW/7/2016 zo dňa 03.06.2016, na ktorú sťažovateľ poukázal v rozhodnutí č. PPZ-HCP-BB2-87-001/2016-SL zo dňa 23.08.2016 (č.l. 103-105), mala byť podkladom na nariadenie obnovy konania. Nežadovávajúce takýchto dôkazov namietal žalobca v podanej správnej žalobe.

23. Čo sa týka napadnutého uznesenia, krajský súd svoje rozhodnutie v časti o náhrade trov konania a v tejto súvislosti procesné zavinenie sťažovateľa dostatočne odôvodnil. Jeho názor považoval aj kasačný súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, v konaní o kasačnej sťažnosti zistené neboli. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 v spojení s § 457 ods. 2 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

24. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý bol v kasačnom konaní úspešný, priznal právo na úplnú náhradu trov kasačného konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.